

**Andrzej Bonasewicz
1930-2016**

Andrzej Bonasewicz urodził się 24 września 1930 r. w Wilnie. Na Wileńszczyźnie (w Oszmianie, Mołodecznie i Wilnie) spędził dzieciństwo i lata wojny. W 1945 r. wraz z rodziną przeniósł się do Polski – najpierw do Torunia, następnie do Warszawy. W roku 1949 rozpoczął studia geograficzne na Uniwersytecie Warszawskim. Jeszcze jako student został w 1951 r. zatrudniony na stanowisku zastępcy asystenta, a po magisterium w 1954 – asystenta. W trakcie studiów rozwinęło się Jego zainteresowanie Ameryką Łacińską, która stała się obiektem większości jego późniejszych dociekań i publikacji. Koncentrował się w nich na problematyce społeczno-gospodarczej i ludnościowej tego regionu, począwszy od pracy magisterskiej *Zmiany gęstości zaludnienia w Ameryce Południowej w latach 1850-1950 jako wynik rozwoju społeczno-gospodarczego*, przez pracę doktorską *Zmiany gęstości zaludnienia a rozwój gospodarczy Brazylii* (1964), po rozprawę habilitacyjną *Urbanizacja i rozwój regionalny Wenezueli* (1980). Zajmował się również problematyką migracji ludności w Ameryce Łacińskiej. Dane Mu było poznać ulubiony region z autopsji. Podczas kilku pobytów spędził w Ameryce Łacińskiej łącznie prawie 5 lat, odwiedził kilkanaście krajów, prowadził badania, zbierał materiały, wykładał na uniwersytetach w Wenezueli i Meksyku.

W ostatnich latach pracy zajmował się migracjami w skali światowej, problematyką narodowościową oraz skutkami procesów globalizacji. Był członkiem Komitetu Badań nad Emigracją przy I Wydziale Polskiej Akademii Nauk, a także członkiem Europejskiej Rady Badań Społecznych Ameryki Łacińskiej (CEISAL). Jest autorem lub współautorem 9 książek i kilkudziesięciu artykułów naukowych, a także licznych publikacji popularno-naukowych (w tym kilku rozdziałów *Geografii Powszechnej* oraz kilkuset haseł w kolejnych wydaniach *Encyklopedii PWN*). Efektem Jego zainteresowań weksylogicznych jest książka *Godta i flagi świata* (1970).

Aktywnie działał na polu popularyzacji wiedzy. Starsi czytelnicy pamiętają Go zapewne z licznych edycji teleturnieju „Wielka Gra”, w którym występował jako ekspert w dziedzinie geografii. Na Uniwersytecie Warszawskim od 1991 r. był zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego. Prowadził zajęcia dydaktyczne nie tylko na macierzystym wydziale, ale też wykładał na innych: Dziennikarstwa, Ekonomii,

Neofilologii (Iberystyce), Zarządzania. Pod Jego opieką powstało 150 prac magisterskich i licencjackich, był recenzentem prac doktorskich i rozpraw habilitacyjnych.

W trakcie pracy na Uniwersytecie Warszawskim pełnił liczne funkcje: był kierownikiem Pracowni Ameryki Łacińskiej, kierownikiem Zakładu Geografii Regionalnej, zastępcą dyrektora Instytutu Geografii Społecznej, Ekonomicznej i Regionalnej, a także przez dwie kadencje (1990-1996) prodziekanem. Aktywnie angażował się prace Polskiego Towarzystwa Geograficznego, któremu w latach 1996-1997 przewodniczył. Przez 10 lat był przewodniczącym Oddziału Warszawskiego Olimpiady Geograficznej.

W uznaniu dokonań był wielokrotnie nagradzany i odznaczany (m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem im. Jerzego Kondrackiego za zasługi dla Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego).

Wydziałem, z którym był zawodowo związany przez blisko 60 lat, interesował się również po przejściu na emeryturę w 2000 r. (do 2010 prowadził zajęcia dydaktyczne). Często odwiedzał dawnych kolegów, zawsze pogodny i sypiący dowcipami, w opowiadaniu których był niezrównanym mistrzem. Był aktywny do ostatnich dni życia – w przeddzień śmierci oddał do druku swój ostatni artykuł. Zmarł 21 stycznia 2016 r. Spoczął w rodzinnym grobowcu na Cmentarzu Wolskim w Warszawie. Pozostanie w życzliwej pamięci tych, którzy mieli okazję Go poznać.

Andrzej Walewski

Wydział Geografii i Studiów Regionalnych UW, Warszawa

**Sesja poświęcona życiu i twórczości
Profesora Kazimierza Dziewońskiego**
IGiPZ PAN, Warszawa, 11.04.2016 r.

Upłynęło 116 lat od urodzin i 22 lata od śmierci Profesora Kazimierza Dziewońskiego (1910-1994), jednego z najwybitniejszych polskich geografów. W holdzie i uznaniu zasług, ale także w celu przypomnienia Jego osiągnięć, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN zorganizował uroczystą sesję pod hasłem „Dorobek naukowy Profesora Kazimierza Dziewońskiego i jego oddziaływanie na rozwój geografii”. Honorowego Patronatu udzieliły czołowe instytucje naukowe i społeczne, na których działalność i współczesny stan rozwoju miał wpływ Profesor, a także w większości twórczo je współtworzył: Komitet Nauk Geograficznych PAN, Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN, Towarzystwo Urbanistów Polskich oraz Komisja Geografii Osadnictwa i Ludności PTG. W Sesji uczestniczyło około 80 osób, reprezentujących niemal wszystkie ośrodki geograficzne w Polsce.

Podczas otwarcia, prof. Marek Degórski (dyrektor IGiPZ PAN, przewodniczący Komitetu Nauk Geograficznych PAN) wspomniął zasługi Profesora Dziewońskiego w tworzeniu Instytutu, formułowaniu jego programu badawczego oraz przyczynienie się do spektakularnego międzynarodowego sukcesu polskiej geografii lat 1960. i 1970. Profesor większość swojego życia zawodowego związał z Instytutem, w tym pełnił funkcję zastępcy dyrektora ds. naukowych (1960-1972 z krótką przerwą). Następnie prof. Tadeusz Markowski (przewodniczący Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania

Kraju PAN) wskazał na rolę K. Dziewońskiego w opracowywaniu i koordynacji prac badawczych nad kolejnymi planami zagospodarowania przestrzennego kraju. Nawiązał także do osobistych wątków i znajomości z Profesorem. Bartłomiej Kolipiński (członek Zarządu Głównego oraz prezes Oddziału Warszawskiego TUP) odczytał adres okolicznościowy wystosowany przez władze TUP oraz zwrócił uwagę na urbanistyczne korzenie Profesora i autorytet, jakim wciąż się cieszy w środowisku urbanistów. Prof. Przemysław Śleszyński (kierownik Zakładu Geografii Miast i Ludności IGiPZ PAN, przewodniczący Komisji Geografii Osadnictwa i Ludności PTG) wspominał, że właśnie mija 60 lat od utworzenia Pracowni Geografii Zaludnienia i Osadnictwa (1 stycznia 1956 r.) – jednostki, którą współtworzył (wraz z prof. M. Kielczewską-Zaleską) i kierował Profesor Dziewoński. Wymieniając zasługi, podkreślił też potrzebę dbania i odpowiedzialność za historię polskiej geografii oraz szacunek dla tradycji. Skierował też specjalny adres do Dyrekcji IGiPZ PAN, wystosowany przez KGOiL PTG, podkreślający wiodący wkład Profesora w rozwój „polskiej szkoły geografii osadnictwa i ludności”.

Następnie referaty wspomnieniowe przedstawili prof. Leszek Kosiński (w latach 1954-1967 związany z Instytutem Geografii PAN, a później głównie z University of Alberta w Edmonton w Kanadzie) i dr Marek Jerczyński (IGiPZ PAN, bliski i wieloletni współpracownik Prof. Dziewońskiego, jego doktorant z 1971 r.). L. Kosiński wspominał m.in. początki pracy K. Dziewońskiego w IGiPZ PAN, problemy organizacyjne geografii po II wojnie światowej oraz początki pracy zawodowej Profesora związane z urbanistyką. Następnie M. Jerczyński wskazał na akademickie i patriotyczne tradycje rodzinne K. Dziewońskiego oraz przedstawił wczesne lata jego działalności (do konferencji w Osiecznej w 1956 r.), w tym okres II wojny światowej spędzony w Stanach Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii. Mówca stwierdził, że prace K. Dziewońskiego są „kamieniami milowymi” w polskiej geografii społeczno-ekonomicznej oraz wskazał na wielką i inspirującą rolę K. Dziewońskiego, także w kształtowaniu postaw naukowych i etyczno-moralnych. Szczególne poruszenie wywarły słowa, że „Jego współpracownicy cenili go nie tylko za to, kim był, ale także za to, kim się stawali współpracując z Nim przez wszystkie lata”.

Po tych dwóch wystąpieniach miał miejsce panel pt. „Problematyka badawcza Profesora Kazimierza Dziewońskiego i jej znaczenie dla rozwoju nauk geograficznych”. Panel poprowadził L. Kosiński, a udział zapowiedzieli: prof. prof. T. Czyż (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), A. Jelonek (Uniwersytet Jagielloński), W. Maik (Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy), P. Korcelli (IGiPZ PAN), Z. Rykiel (Uniwersytet Rzeszowski), G. Węclawowicz (IGiPZ PAN) oraz dr M. Jerczyński (IGiPZ PAN). Ostatecznie nie mogli przybyć P. Korcelli i T. Czyż (jej referat odczytał T. Strykiewicz z UAM).

Panel koncentrował się wokół głównych wątków przedmiotowych i problemowych, związanych z działalnością naukową Profesora Dziewońskiego. Były to zagadnienia teoretyczno-metodologiczne, rozwój aglomeracji i obszarów metropolitalnych, sieci i systemy osadnicze, procesy urbanizacji i rozwój miast, struktury demograficzne i migracje, teoria regionu i regionalizacja ekonomiczna, planowanie przestrzenne i regionalne. W referacie T. Czyż podkreśliła wkład prof. Dziewońskiego w rozwój teorii regionu i regionalizacji. Przypomniała też skromność Profesora, który ze względu na wykształcenie urbanistyczne określał się „geografem z nieprawego łoża”. A. Jelonek

uporządkował dorobek z zakresu geografii ludności, wskazując na pionierskie prace z tej dziedziny w Polsce dotyczące aglomeracji miejskich. W. Maik zwracał uwagę na kwestie metodologiczne i koncepcyjno-teoretyczne, a Z. Rykiel – na niedoceniane, a bardzo ważne wątki z teorii regionu, dotyczące m.in. koncepcji domknięcia oraz skalarności. G. Węclawowicz wskazywał inspiracje geografii społecznej i geografii miast, które procentują w badaniach polskich geografów w czasach współczesnych. M. Jerczyński podkreślał bogactwo i różnorodność zainteresowań i zauważył, że mimo wielu prezentowanych wątków twórczości, dorobek Profesora Dziewońskiego jest jeszcze szerszy.

Po panelu dyskusyjnym odbyła się sesja otwarta. Głos zabrali m.in. S. Misztal, M. Dutkowski, M. Nowakowski, B. Kolipiński, A. Jelonek, A. Zborowski, A. Rutkowska-Gurak, L. Kosiński, R. Kulikowski, A. Muzioł-Węclawowicz, D. Jędrzejczyk. Odczytano też osobiste listy, skierowane do Dyrekcji IGiPZ PAN i uczestników Sesji: prof. S. Liszewskiego i dr J. Rakowicz-Grocholskiej. Przy okazji tego drugiego zaprezentowano plan miasta Krakowa autorstwa Jana Rakowicza (1851-1926), подарowany przez prof. Dziewońskiego Julicie Grocholskiej – wnuczce autora z okazji obrony jej pracy doktorskiej (1971).

W dyskusji zwracano uwagę m.in. na trafność i aktualność przewidywania przez Profesora Dziewońskiego różnych procesów społeczno-ekonomicznych, w tym urbanizacyjnych, wpływ na inne nauki społeczne oraz na życzliwość i nieocenioną pomoc młodym adeptom nauki. Na zakończenie M. Jerczyński zaprezentował kilkadziesiąt zdjęć i innych archiwaliów, związanych z życiem i działalnością Profesora oraz odtworzono Jego głos z wywiadu, którego udzielił w listopadzie 1987 r. swoim wypromowanym doktorom – Zbigniewowi Ryklowi i Grzegorzowi Węclawowiczowi. Dyskusje i ożywione wspomnienia przeniosły się na lunch i w kuluary.

Uczestnicy Sesji mogli zapoznać się z wystawą około 50 najważniejszych prac Profesora Kazimierza Dziewońskiego, wybranych spośród olbrzymiego dorobku liczącego ponad 400 pozycji bibliograficznych. Zaprezentowano publikacje – monografie i artykuły, przekrojowo przedstawiające dorobek Profesora w różnych specjalnościach geografii społeczno-ekonomicznej.

Podczas Sesji wielokrotnie podkreślano fundamentalny wkład Profesora Dziewońskiego w rozwój nauk geograficznych, jak też olbrzymie współczesne oddziaływanie jego dzieł. Mówiono wiele o wpływie Profesora na geografę światową. Jest zatem oczywiste, że po ponad 20 latach od śmierci, życie i twórczość Profesora zasługuje na godne upamiętnienie.

Uroczystą Sesję zorganizowali pracownicy Zakładu Geografii Miast i Ludności IGiPZ PAN: Marek Jerczyński, Ewa Korcelli-Olejniczak, Grzegorz Węclawowicz, Beata Zielińska i niżej podpisany.

Przemysław Śleszyński
IGiPZ PAN Warszawa

Konferencja „Społeczne, gospodarcze i przestrzenne wyzwania dla polityki rozwoju Warszawy i jej obszaru metropolitalnego”

Warszawa, 9.12.2015 r.

W grudniu 2015 r. w Muzeum Warszawskiej Pragi miała miejsce konferencja nt. „Społeczne, gospodarcze i przestrzenne wyzwania dla polityki rozwoju Warszawy i jej obszaru metropolitalnego”, organizowana wspólnie przez Urząd m.st. Warszawy i Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN (głównie siłami Zakładu Geografii Miast i Ludności). Wpisywała się ona w konsultacje społeczne nad aktualizacją Strategii Rozwoju Warszawy.

Szczegółowe cele konferencji były następujące:

- wymiana informacji na temat prowadzonych badań dotyczących uwarunkowań rozwoju Warszawy oraz jej aglomeracji i regionu;
- wskazanie uwarunkowań, szans, barier i wyzwań rozwojowych, możliwych do lepszego wykorzystania lub przewyżczenia dzięki wykorzystaniu wiedzy naukowej, w tym geograficznej;
- identyfikacja potrzeb z zakresu diagnozy, prognoz i ocen, związanych z lepszym i bardziej efektywnym planowaniem rozwoju;
- zapoczątkowanie bardziej trwałego, cyklicznego forum wymiany informacji i dyskusji na temat prowadzonych badań naukowych i potrzeb praktycznych z tym związanych.

Głównym celem konferencji była zatem dyskusja naukowców i praktyków samorządowych na temat rozpoznania i oceny procesów przyrodniczych, społecznych i ekonomicznych wpływających na obecny i prognozowany rozwój Warszawy, a następnie sformułowania potrzeb dotyczących analiz i diagnozy, oceny oraz wyjaśnień różnego rodzaju, mogących być w przyszłości pomocnych w lepszym zaprojektowaniu polityki rozwoju. Wynika to z faktu, że badania często są rozproszone i słabo znane. Z drugiej strony istnieje duży potencjał instytucji naukowych (geograficznych, ekonomicznych, socjologicznych, urbanistycznych i in.), mogących aktywnie i efektywnie włączyć się w różnego rodzaju działania i badania, związane z diagnozą, prognozą i oceną różnorodnych aspektów rozwoju Warszawy.

Konferencja zgromadziła około 80 osób, głównie ze strony samorządowej oraz pracowników warszawskich jednostek naukowych: Polskiej Akademii Nauk i najważniejszych uczelni: m.in. Uniwersytetu Warszawskiego, Szkoły Głównej Handlowej, Politechniki Warszawskiej, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, a także Uniwersytetu Łódzkiego oraz firm konsultingowych. Wygłoszono 17 referatów oraz zaprezentowano 11 posterów. Prezentacje referatów zostały podzielone na kilka części tematycznych.

Po otwarciu przez Michała Olszewskiego (Zastępca Prezydenta m.st. Warszawy) oraz prof. Grzegorza Węclawowicza (przewodniczący Rady Naukowej IGiPZ PAN), przedstawiono 2 referaty wprowadzające: Pauliny Nowickiej (Biuro Funduszy Europejskich i Rozwoju Gospodarczego Urzędu m.st. Warszawy) pt. *Zarządzanie strategią a źródła danych* oraz Przemysława Piechockiego (Biuro Marketingu Miasta Urzędu m.st. Warszawy) – *Czy mieszkańcy Warszawy są zadowoleni ze swojego życia? Subiektywny*

dobrostan jako sposób mierzenia jakości życia. Dało to pogląd na aktualne prace diagnostyczne prowadzone przez urząd miasta z punktu widzenia oceny mieszkańców prowadzonych przez miasto działań.

Następnie w I sesji nt. „Demograficzne i społeczne podstawy rozwoju Warszawy i metropolii warszawskiej (prowadzący – G. Węclawowicz) przedstawiono 5 referatów:

- P. Śleszyński (IGiPZ PAN) – *Demograficzno-osadnicze uwarunkowania i prognozy rozwoju aglomeracji warszawskiej,*
- Sz. Marcińczak (Wydział Nauk Geograficznych UŁ) – *Podziały społeczne i segregacja: Warszawa na tle innych stolic Europy,*
- S. Mańkowska-Dudek (Wydział Geografii i Studiów Regionalnych UW) – *Osiedla heterogeniczne społecznie w Warszawie: identyfikacja, percepcja, wartościowanie,*
- A. Domaradzka (Instytut Studiów Społecznych UW) – *Ożywianie miasta: geneza i rola ruchów sąsiedzkich w kontekście Warszawy,*
- D. Mantey (WGiSR UW) – *Zagospodarowanie przestrzeni podmiejskiej jako czynnik warunkujący funkcjonowanie aglomeracji warszawskiej: diagnoza i ocena potrzeb mieszkańców.*

W dyskusji podkreślano m.in. problem słabej jakości statystyki, w tym braków w zakresie identyfikacji ludności niezameldowanej (podniósł to zwłaszcza K. Kirejczyk z firmy konsultingowej Reas).

II sesja dotyczyła tematu: „Racjonalna gospodarka przestrzenna i sprawna infrastruktura kluczem do efektywnego rozwoju Warszawy i metropolii warszawskiej (prowadzący: P. Śleszyński). Zawierała następujące referaty:

- P. Rosik, T. Komornicki, S. Goliszek (IGiPZ PAN) – *Przebudowa Warszawskiego Węzła Drogowego a jego rola w krajowym i regionalnym systemie transportowym – wnioski dla obszaru metropolitalnego,*
- A. Brzeziński (Wydział Inżynierii Lądowej PW) – *Wyzwania w zarządzaniu mobilnością w aglomeracji warszawskiej,*
- M. Stępnik (IGiPZ PAN) – *Ocena zróżnicowania poziomu dostępności przestrzennej usług edukacji w Warszawie,*
- K. Solarek (Wydział Architektury PW) – *Model przestrzenny aglomeracji Warszawy i struktura jej przestrzeni: determinanty przekształceń,*
- B. Degórska (IGiPZ PAN) – *Ekologiczno-urbanistyczne problemy suburbanizacji przestrzeni wokół Warszawy,*
- M. Kuchcik, K. Błażejczyk, P. Milewski, J. Szmyd (IGiPZ PAN) – *Urbanistyczne uwarunkowania miejskiej wyspy ciepła w Warszawie i jej wpływ na jakość życia mieszkańców.*

Referaty te m.in. dowiodły, że planowanie sieci transportowych i infrastrukturalnych powinno się odbywać w sposób zintegrowany, w granicach znacznie szerszych niż administracyjne Warszawy oraz że w planowaniu tym istnieje wiele potrzeb diagnostycznych, związanych np. z modelowaniem potoków ruchu w celu lepszego dopasowania do potrzeb popytowych. Z kolei referaty z urbanistyczno-krajobrazowej części sesji wskazywały na olbrzymie problemy związane z rozpraszaniem zabudowy i zachowaniem ładu przestrzennego.

III sesję tematyczną zatytułowano „Efektywna i innowacyjna gospodarka a konkurencyjność Warszawy i jej metropolii” (prowadząca: Ewa Korcelli-Olejniczak z IGiPZ PAN). Wystąpili:

- J. Cieślik i M. Łopaciński (Katedra Przedsiębiorczości Akademii Leona Koźmińskiego) – *Internacjonalizacja warszawskich przedsiębiorstw*,
- R. Kasprzak (Kolegium Zarządzania i Finansów SGH) – *Diagnoza i potencjał sektora kreatywnego w aglomeracji warszawskiej*,
- A. Dąbrowska (WGiSR UW) – *Aktywności uczelni warszawskich w kontekście procesu transferu wiedzy*,
- M. Bryx (Zakład Miasta Innowacyjnego SGH) – *Kampus Szkoły Głównej Handlowej jako czynnik rozwoju lokalnego* (referat w zastępstwie wygłosił M. Łopaciński).

W dyskusji P. Śleszyński podniósł kwestię zagrożenia innowacyjności przemysłowo-technologicznej, argumentując to przewagą kapitału zagranicznego w strukturze stołecznej gospodarki w większości dziedzin. Tymczasem kapitał zagraniczny jest zainteresowany raczej rynkiem zbytu, a nie inwestowaniem w dziedziny innowacyjne, gdyż stanowić to mogłoby niepotrzebną konkurencję dla laboratoriów w krajach macierzystych. Tłumaczy to zwłaszcza teoria międzynarodowego cyklu życia produktu Vernona.

Po sesji III M. Maciejewski (Orange Polska) przedstawił prezentację – *Nowe trendy w analizie danych*. Pokazał interesujące możliwości wykorzystania danych z sieci komórkowych, rejestrujących przemieszczenia użytkowników w przestrzeni miasta. Może mieć to efektywne zastosowanie np. w planowaniu sieci transportowych i organizacji ruchu.

Ostatnią częścią konferencji była debata ekspercka nt. „Potencjał a wyzwania rozwojowe Warszawy i jej obszaru metropolitalnego”. Poprowadził ją M. Grochowski (WGiSR UW), a udział wzięli: W. Dziemianowicz (WGiSR UW i ekspert wiodący aktualizacji Strategii Rozwoju Warszawy), S. Gzell (Wydział Architektury PW), B. Kolipiński (Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego), M. Olszewski (Zastępca Prezydenta m.st. Warszawy) oraz G. Węclawowicz (IGiPZ PAN). Najpierw paneliści ustosunkowali się do postawionych w tytule problemów, a następnie wywiązała się dyskusja. Poruszono w niej m.in. kwestię zagrożenia wzrostu demograficznego stolicy wskutek ogólnokrajowych trendów ludnościowych i depopulacji tradycyjnych regionów źródłowych migrantów (P. Śleszyński), na co odpowiedzią było (W. Dziemianowicz) m.in. przeświadczenie, że Warszawa powinna w jeszcze większym niż dotychczas stopniu konkurować o migrantów. Trudno się zgodzić z takim poglądem, gdyż zagrażałoby to podstawom demograficznym innych miast, a także policentryzmowi kraju oraz prowadziło do napięć w polityce regionalnej i społecznej.

Oprócz referatów na konferencji zaprezentowano 11 posterów (7 z IGiPZ PAN, pozostałe głównie z UW). Miała też miejsce wystawa opublikowanych ważniejszych prac monograficznych IGiPZ PAN dotyczących Warszawy i regionu (1953-2015). Materiały konferencyjne, w tym zbiór abstraktów są dostępne pod adresem <http://2030.um.warszawa.pl/2015/12/11/1661/>. Debata ekspercka była na żywo strumieniowana w sieci www i jest dostępna w serwisie internetowym YouTube. Na konferencję przygotowano też zestawienie publikacji IGiPZ PAN dotyczących Warszawy i regionu warszawskiego (około 300 pozycji bibliograficznych z lat 1993-2015).

Wysoki poziom merytoryczny, duże zainteresowanie i żywa dyskusja wskazują na potrzebę kontynuacji tego typu spotkań w cyklicznej, np. corocznej formule. Korzystne byłoby wykorzystanie badań w prowadzonych pracach strategicznych oraz pożądany transfer wiedzy naukowej do praktyki. Organizatorzy liczą, że przyszłe spotkania tego typu pozwolą na jeszcze szerszą i możliwie efektywną współpracę środowisk naukowych, eksperckich i samorządowych.

Konferencja została sfinansowana przez Urząd m.st. Warszawy, za co należą się podziękowania. Komitet Organizacyjny stanowili pracownicy Urzędu (I. Domagała, P. Nowicka, R. Zydel), IGiPZ PAN (M. Stępnia, P. Śleszyński, B. Zielińska) i WGiSR UW (M. Grochowski).

Przemysław Śleszyński
IGiPZ PAN, Warszawa

Informacja dla Autorów

Information for Authors see: www.igipz.pan.pl/home_en ...

Przegląd Geograficzny publikuje oryginalne prace teoretyczne, metodologiczne i empiryczne (**niebędące przyczynkami ani wstępnymi wynikami badań**) z zakresu szeroko pojmowanej problematyki geograficznej i przestrzennego zagospodarowania kraju. Zapraszamy do współpracy z naszym kwartalnikiem przez nadsyłanie wartościowych artykułów i notatek, materiałów dyskusyjnych, recenzji (w tym oprogramowania geograficznego) oraz sprawozdań. Przestrzeganie poniższych zaleceń formalnych usprawni prace redakcyjne i przyczyni się do szybszej publikacji nadsyłanych materiałów. W korespondencji z Redakcją prosimy o korzystanie z poczty elektronicznej (l.kwiat@twarda.pan.pl).

Uwagi ogólne. Złożenie przez Autora tekstu do Przeglądu Geograficznego oznacza, że materiał **nie jest przewidziany do druku** ani nie był drukowany w **innym wydawnictwie**. Jest także jednoznaczne ze zgodą na jego rozpowszechnianie przez IGIPZ PAN w formie drukowanej i elektronicznej na licencji CC-BY.

Przesyłanie materiałów:

- drogą elektroniczną, z powklejnymi rycinami i tabelami, w łatwym do odczytania formacie (Word, ew. PDF, ale wówczas dane o autorze trzeba zamieszczać na osobnej stronie, a nie tytułowej artykule) – w tej postaci zostaną skierowane do recenzji;
- tradycyjną pocztą, jako wydruk komputerowy, w trzech egzemplarzach całości, łącznie z rycinami i tabelami.

Opracowanie powinno być napisane zwięźle, ale jasno, w edytorze MS Word for Windows i mieć następującą **objętość**: artykuł – około 5000-5500 słów (łącznie z piśmiennictwem, przypisami, streszczeniem angielskim i tabelami); notatka i materiał dyskusyjny – maksymalnie do 4000 słów; recenzja i sprawozdanie – 800-1200 słów. Manuskrypt należy wydrukować jednostronnie z podwójną interlinią i szerokimi marginesami. Autorzy-obcokrajowcy proszeni są o nadsyłanie zweryfikowanych tekstów w języku angielskim, gdyż w tym języku będą publikowane ich prace.

Strona tytułowa. Na pierwszej stronie prosimy w kolejności umieścić: tytuł pracy w języku polskim, tytuł w języku angielskim, imię i nazwisko autora(-ów), afiliację, adres(y), e-mail(e), zarys treści (nie dłuższy niż 200 słów), słowa kluczowe. Nie więcej niż 6 słów kluczowych, podanych w osobnym wierszu, powinno dotyczyć: jedno – tematu, jedno – obszaru, jedno – metody badawczej, oraz trzy inne. Dane autora(-ów) nie powinny pojawić się w innym miejscu pracy, gdyż jest ona anonimowo przesyłana do recenzentów.

Tekst (w wersji finalnej, nie tej przeznaczonej dla recenzentów) nie powinien zawierać wyróżnień ani podkreśleń. Śródtytuły, maksymalnie trzystopniowe, można zaznaczyć ołówkiem na marginesie. Prosimy o ograniczenie liczby i objętości przypisów do niezbędnego minimum. Przypisy, numerowane kolejno, należy umieścić na końcu artykułu. Ilustracji i tabel nie należy wklejać do tekstu, lecz drukować je na oddzielnych stronach. Proponowane miejsce ich zamieszczenia można zaznaczyć.

Przy powoływaniu się na piśmiennictwo, należy podawać nazwisko autora oraz rok publikacji, a przy cytowaniu również numer strony, np. według A. Nowaka (1999, s. 5). W powołaniach na więcej prac tego samego autora, które ukazały się w tym samym roku stosuje się: (Bunge, 1987a, b). W przypadku wspólnej publikacji dwóch autorów podaje się: (Marshall i Wood, 1995), a trzech i więcej autorów: (Ford i inni, 1996); w wykazie piśmiennictwa, jednakże, należy podać wszystkich autorów.

Piśmiennictwo, ograniczone do literatury cytowanej, w porządku alfabetycznym, należy opracować bez skrótów, zgodnie z ostatnimi wydanymi zeszytami kwartalnika lub według opisu na stronie internetowej: www.igipz.pan.pl/przeglad-geograficzny.

W przypadkach wątpliwych (np. Occasional papers) prosimy podawać wszystkie dane bibliograficzne.

Tabele powinny być opracowane podobnie jak w bieżących zeszytach kwartalnika, w programach MS Word lub Excel. Każda tabela powinna zawierać zwięzły tytuł (w języku polskim i angielskim) i kolejny numer (u góry) oraz źródło danych (u dołu). Główna tabeli powinna być dwujęzyczna. Prosimy nie stosować edycji ramek, cieniowania wierszy i kolumn, itp.

Ilustracje (dotyczy wersji końcowej, nie recenzowanej). Fotografie powinny być wykonane na odpowiednim poziomie technicznym, a mapy – zgodnie z zasadami kartografii. Wykresy, diagramy i mapy, opisane jako ryciny, powinny mieć jednolitą numerację; tytułów nie należy umieszczać na rycinach. Podpisy fotografii i rycin, w języku polskim i angielskim, powinny być zebrane na osobnej kartce. Objaśnienia oznaczeń (legendy), dwujęzyczne, należy zamieszczać na rysunkach, a nie w formie odsyłaczy do podpisu. Ryciny przygotowane komputerowo powinny być zapisane w formacie EPS, JPG ew. TIFF lub PDF.

Streszczenie. Autor powinien dostarczyć streszczenie w języku angielskim, jeśli to możliwe – zweryfikowane przez *native-speaker*. Objętość streszczenia: 0,8-1,0 strony (400-500 słów). Osobno prosimy dołączyć zarys treści i słowa kluczowe przetłumaczone na język angielski, poprzedzone nazwiskiem autora i tytułem artykułu – ten fragment jest potrzebny do celów bibliograficznych i należy go zapisać jako oddzielny plik.

Procedura recenzowania. Procedurze recenzyjnej podlegają wszystkie artykuły oryginalne i przeglądowe, po wstępnej kwalifikacji formalnej dokonanej przez Redakcję. Każdy artykuł jest kierowany do nie mniej niż dwóch kompetentnych recenzentów, z zachowaniem zasady poufności i dwustronnej anonimowości. W przypadku publikacji w języku obcym, co najmniej jeden z recenzentów jest afiliowany w jednostce zagranicznej z siedzibą w innym kraju niż autor opracowania. Recenzenci na piśmie formułują swoje uwagi i zalecenia, a także końcowy wniosek, czy skierowane do nich opracowanie zasługuje na publikację. Autor otrzymuje recenzje z prośbą o ustosunkowanie się do uwag i dokonanie sugerowanych poprawek. Niezastosowanie się do nich wymaga pisemnego uzasadnienia. Ostateczną decyzję co do kwalifikacji materiału i terminu jego opublikowania podejmuje Redakcja.

Akceptacja materiału, zapis elektroniczny. Po uzyskaniu pozytywnych recenzji i wprowadzeniu ewentualnych poprawek do artykułu lub notatki, autor dostarcza ostateczną wersję materiału w postaci wydruku wraz z zapisem cyfrowym; obie wersje muszą być identyczne. W przypadku materiałów dyskusyjnych, recenzji i sprawozdań autor może dostarczyć plik za pośrednictwem poczty elektronicznej bądź na CD.

Korekta ogranicza się do poprawienia błędów technicznych, dlatego prosimy autorów o dostarczanie wyłącznie dopracowanych tekstów. Korekta powinna być wykonana i odesłana niezwłocznie.

Pozostałe uwagi (szczegóły na: www.igipz.pan.pl/przeglad-geograficzny)

- Przekazanie pracy do druku oznacza, że po jej opublikowaniu właścicielem copyright staje się wydawca. Autor każdej publikacji jest proszony o wyrażenie zgody na upowszechnianie jej w formie cyfrowej.
- Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji stylistycznej tekstów.
- Po wydrukowaniu, autor otrzymuje bezpłatnie 20 nadbitek artykułu, a po kilka egzemplarzy pozostałych materiałów. Na życzenie może też otrzymać plik PDF opublikowanego opracowania.